

האוניברסיטה העברית בירושלים

סילבוס

סוגיות נבחרות בחינוך: ניתוח תוכניות וספרי לימוד - 34526

תאריך עדכון אחרון 08-10-2024

נקודות זכות באוניברסיטה העברית: 2

תואר: בוגר

היחידה האקדמית שאחראית על הקורס: חינוך

השנה הראשונה בתואר בה ניתן ללמוד את הקורס: 0

סמסטר: סמסטר ב'

שפת ההוראה: עברית

קמפוס: הר הצופים

מורה אחראי על הקורס (רכז): ד"ר סמירה עליאן

דוא"ל של המורה האחראי על הקורס: samira.alayan@mail.huji.ac.il

שעות קבלה של רכז הקורס: יום ה' 15:00-16:00

מורי הקורס:

תאור כללי של הקורס:

ספר לימוד הוא כלי משמעותי לעיצוב הזהות של התלמידים ויש לו השפעות רבות על הסביבה והחברה במצבי מלחמות וקונפליקטים. קורס זה ינסה לעסוק בסוגיות שונות בחינוך והעיקר ביניהם ניתוח תוכניות וספרי לימוד. הקורס יחשוף את הסטודנטים לכלים שונים ולשיטות לניתוח ספרי לימוד, ויביא את ההשפעות הגלויות והסמויות של כלי חשוב זה בעיצוב הזהות של התלמידים בבית הספר. בקורס ינסה הסטודנט להיחשף לספרי לימוד ממדינות המזרח התיכון כדוגמת ישראל, פלסטין, ירדן, לבנון, מצרים וכו'.

מטרות הקורס:

1. לדון בתיאוריות על ניתוח ספרי לימוד ולבחון דרכים שונות לניתוח ספרי לימוד
2. ללמוד על חשיבותם של ספרי לימוד ככלי מחקר לניתוח בתחום החינוכי.
3. להצביע על השפעותיהם של התכנים בספרי לימוד במצבי מלחמות וקונפליקט.
4. ללמוד שיטות וכלים בניתוח הצדדים הגלויים והסמויים בספרי הלימוד
5. לחקור מהי המדיניות הכללית של כתיבת ספרי לימוד בארץ ובעולם
6. לבחון את הרפורמות בחינוך והשפעותיהם על ספרי לימוד ותוכניות לימודים בחלק ממדינות המזרח התיכון כדוגמת ישראל; פלסטין; לבנון; ירדן, מצרים ועוד
7. לתת כלים ומיומנויות לסטודנטים לנתח ספרי לימוד

תוצרי למידה

בסיומו של קורס זה, סטודנטים יהיו מסוגלים:

הסטודנטים יהיו מסוגלים לבחון ולהעריך את הכלי -ספרי לימוד ככלי חשוב בחינוך לדרך של ניתוח ביקורתי, שקשור לקונטקסט החברתי שבו הוא קיים.

דרישות נוכחות (%) :

80%

שיטת ההוראה בקורס: - הרצאות בכיתה על ידי הצגת מצגות

- דיונים ופורמים בכיתה

- קריאת מאמרים טקסטים ודיון בכיתה

רשימת נושאים / תכנית הלימודים בקורס:

אין

חומר חובה לקריאה:

- קיזל, אריה. (2008). היסטוריה משועבדת, ניתוח ביקורתי של תכניות לימודים וספרי לימוד

- שמש, חנה. (2009) "עיצוב הזיכרון בספרי הלימוד בהיסטוריה לבתי הספר הערביים במדינת ישראל (1948-2008), חיבור לשם קבלת דוקטור לפילוסופיה הוגש לסנט האוניברסיטה העברית בירושלים.

Alayan, Samira, Rohde, Achim & Dhouib, Sarhan. (2012). *The Politics Education Reform in the Middle East, Self and Other in Textbooks and Curricula*. Berghahn Book, NewYork. Oxford.

Alayan, Samira & Al-Khalidi, Naseema. (2010) "Gender and Agency in History, Civics and National Education Textbooks of Jordan and Palestine" *Journal of Educational Media, Memory and Society* ,Berghahn Vol 2 no. 1, 78-96

Alayan, Samira and Gad Yair, (2009). "Paralysis at the Top of a Roaring Volcano: Israel and Schooling in East Jerusalem." *Comparative Education Review*, vol. 53, no.2, pp. 235-257.

Al - Haj, Majid (1988) "The changing Arab kinship structure: The effect of modernization in an urban community" *Economic Development and Cultural Change* 36:327-3.

Al-Haj, Majid. (1995). *Education, Empowerment and Control, The Case of the Arabs in Israel*, State University of NewYork Press

Altbach, Philip G. and Kelly, Gail P. (1988) *Textbooks in the third world: policy, content and context* (New York and London, Garland Publishing, Inc.).

Apple, Michael, W. (2003). *The State and the Politics of Knowledge*. Routhedgefalmer, Taylor& Francis , NewYork London.

Apple, Michael W. and Christian- Smith, Linda K. (Eds) (1991) *The politics of the textbook* (London and New York, Routledge).

Bar- Tal, Daniel and Teichman, Yona (2005) *Stereotypes and prejudice in conflict: representations of Arabs in Israeli-Jewish society* (New York, Cambridge University Press).

Benavot, Aaron and Braslavsky, Cecilia.(2006). *School Knowledge in Comparative and Historical Perspective, Changing Curricula in Primary and Secondary Education*. Comparative Education Research Centre the University of Hong Kong, Springer.

Brown, Nathan. J. (2003) " Democracy, history, and the contest over the Palestinian curriculum". In: *Contested Past, Disputed Present, Curricula and Teaching in Israeli and Palestinian Schools*. Ed. Falk Pingel. Hahnsche Buchhandlung. Hanover, 99-125

Doumato, Eleanor Abdella and Starrett, Gregory (Eds) (2007) *Teaching Islam: textbooks and religion in the Middle East* (Boulder and London, Lynne Rienner Publishers Inc).

Firer, Ruth and Sami, Adwan.(2004). *The Israeli-Palestinian Conflict in History and Civics Textbooks of Both Nations*. Falk Pingel (Ed). Hannover: Verlag Hahnsche Buchhandlung

Mathias, Yehoshua. (2003), "The Thorny Way to Recognition: Palestinians and Arabs in the Israeli Curriculum". In *Contested Past, Disputed Present, Curricula and Teaching in Israeli and Palestinian Schools*. Ed. Falk Pingel. Hahnsche Buchhandlung. Hannover, 29-57.

Mazawi, Andre'.E. (2011). "Which Palestine Should we Teach?" *Signatures, Palimpsests, and Stuggles over School Textbooks*". *Stud Philos Educ*, Springer 30: 169-183.

Mazawi, Andre E & Sultana, Ronald G. (2010). *Education and the Arab 'World', Political Projects, Struggles, and Geometries of Power*. Routledge.

Nair, Deepa. (2010). "Textbook Conflicts in South Asia: Politics of Memory and National Identity", *Journal of Education Media, Memory and Society*. Berghahn journals. Vol 2 Pp29 -45.

Nasser, Riad M. (2011). *Recovered Histories and Contested Identities, Jordan, Israel and Palestine*. Lexington Books

Nasser, Riad M. (2005) *Palestinian identitiy in Jordan and Israel: the necessary 'other' in the making of a nation* (New York and London, Routledge).

Naveh, Eyal.(2007). "Recognition as preamble to reconciliation: A two narrative approach in a Palestinian -Israeli history textbook". *Horizons Universities*, 3 No 4 Pp173-188

Nicholls, Jason. Eds., (2006), *School Textbooks Across Cultures. International Debates and Perspectives*. Oxford: Symposium Books.

Peled -Elhanan, Nurit . (2012). *Palestine in Israeli School Books, ideology and propaganda in Education*. L.B. Tauris, London, New-York.

Peled -Elhanan, Nurit. (2010) "Legitimation of massacres in Israeli school history books" *Discourse & Society*, vol 21 no 4 pp 377-404.

Peled- Elhanan, Nurit. (2009) " The Geography of Hostility and Exclusion: A Multimodal Analysis of Israeli Schoolbooks" *Journal of Visual Literacy*, Vol 27,no 2 pp 179-208.

Pingel, Falk. (2010). *UUNSCO Guidebook on Textbook Research and Textbook Revision* . Georg Eckert Institute for international textbook Research and UNESCO.

Podeh, Elie.(2010). "Univocality within Multivocality: The Israeli-Arab-Palestinian Conflict as Reflected in Israeli History Textbook , 2000-2010" . *Journal of Education Media , Memory and Society*. Vol 2 Issue 2 Pp 46-62.

Rotberg, Robert I. (Ed) (2006) *Israeli and Palestinian narratives of conflict: history's double helix* (Bloomington and Indianapolis, Indiana University Press).

Schissler, Hanna (1989-90), "Limitation and Priorities for International Social Studies Textbook Research". *The International Journal of Social Education* 4, 3: 81-89.

William, Edward Marsden (2001), *The School Textbook, Geography, History and Social Studies*. London: Woburn Press.

חומר לקריאה נוספת:

בשם הביטחון, סוציולוגיה של שלום ומלחמה בישראל בעידן משתנה.(עורכים)מאגד אלחג' , אורי בן אליעזר, הוצאת הספרים של אוניברסיטת חיפה עמ' 295-327.

מרכיבי הציון הסופי :

הגשת עבודה מסכמת / פרויקט גמר / מטלת סיכום / מבחן בית / רפרט 70 %
השתתפות פעילה / עבודת צוות 10 %
מטלות הגשה במהלך הסמסטר: תרגילים / עבודות / מבדקים / דוחות / פורום / סימולציה ואחרות
20 %

מידע נוסף / הערות:

על הסטודנטים המשתתפים בקורס להיות נוכחים ב-80% מהשיעורים לפחות. עליהם להציג השתתפות פעילה, הכוללת את קריאת החומר לפי הרשימה הביבליוגרפית, ובסוף הקורס יהיה עליהם להגיש עבודה מסכמת.